

2019-05-20
Mittuniversitetet
MIUN 2018/600

Bedömagruppens rapport Trekloverutvärdering kluster 5 Mittuniversitetet

Huvudområde	Examensnivåer
Psykologi	Kandidat-, master-, och yrkesexamen
Kriminologi	Kandidatexamen

Bedömagrupp kluster 5

Ordförande/extern bedömare, KI:	Agneta Herlitz
Extern bedömare, MU:	Marie Torstensson Lewander
Extern bedömare, UU:	Timo Hursti
Arbetslivsrepresentant:	Ann-Sofie Enyck
Utvärderingsansvarige, Kau:	Kjerstin Almqvist
Bit. utvärderingsansvarige, Miun:	Ingrid Zakrisson
Bit. utvärderingsansvarige, Lnu:	Mikael Rennemark
Studentrepresentant, KaU:	Elin Norgren
Studentrepresentant, Miun:	Victor Rahimzadeh William-Olsson

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning	4
3	Psykologi	5
3.1	Kandidatexamen och masterexamen.....	5
3.1.1	Måluppfyllelse kandidatexamen och masterexamen	5
3.1.2	Kommentarer utifrån övriga bedömningskriterier	6
3.1.3	Slutsatser och rekommendationer	9
4	Psykologexamen	10
4.1	Måluppfyllelse i självständiga arbeten.....	10
4.1.1	Kommentarer utifrån övriga bedömningskriterier	10
4.1.2	Slutsatser och rekommendationer	13
5	Kriminologi.....	14
5.1	Kandidatexamen	15
5.1.1	Måluppfyllelse av utvalda mål som granskas i självständiga arbeten..	15
5.1.2	Slutsatser och rekommendationer	16

1 Sammanfattning

Bedömargruppen har granskat fristående kurser i psykologi och psykologprogrammet, liksom det nedlagda kandidatprogrammet i kriminologi, det planerade kandidatprogrammet i kriminologi, och pågående distanskurser i kriminologi vid Mittuniversitetet. Bedömargruppen anser att huvudområdet kriminologi har varit mycket svårt att värdera. Bedömargruppens övergripande intryck av fristående kurser i psykologi och psykologprogrammet efter granskning av självständiga arbeten, läsning av självvärderingar, och platsbesök, är att de i huvudsak är välfungerande. Även om det övergripande intrycket är positivt, har bedömargruppen identifierat områden som kan och bör åtgärdas för att förbättra kvaliteten på utbildningarna. Många av dessa punkter har redan identifierats i självvärderingarna vilket innebär att åtgärder till förändring i vissa fall redan har vidtagits eller planeras att vidtas. Andra är övergripande och har identifierats som förbättringsområden vid samtliga lärosäten. Nedan följer en sammanfattning av de punkter som bedömargruppen särskilt vill lyfta fram.

Generella synpunkter som bör leda till åtgärd

- Inför obligatoriska, återkommande, lärarledda kursutvärderingar som arbetsverktyg vars syfte är att höja kvaliteten i kursen, där det är lärarens uppgift att tillse ett högt studentdeltagande. Låt lärosätet undersöka övergripande, jämförande värderingar av studenternas nöjdhet.
- Inför alumnenkät för alla studenter, med specifika frågor för respektive studentkategori.
- Inför redovisning av vem som gjort vad i självständiga arbeten (datainsamling, statistik, skrivande) för att öka rättssäkerhet men också för en rättvisande betygssättning.
- Se över examinationskrav och studiekraV då intervjuade studenter genomgående angav en studietid som långt underskrider heltid och låga examinationskrav.
- Tillse att högskolepedagogisk kurs ges utan dröjsmål till de lärare som saknar sådan.
- Upprätta kompetensförsörjningsplan för att tillgodose behovet av forskarutbildade lärare.

Fristående kurser

- Rutiner bör skapas för att undvika att självständiga arbeten med bristande måluppfyllelse godkänns.
- I de fall kursansvariga ej har forskarutbildning är det nödvändigt att forskarutbildad examinator aktivt ansvar för undervisningen och att tjänsteutrymme kopplas till detta.
- Man bör försäkra sig om att alla lärare förstår principerna kring och kan tillämpa konstruktiv länkning.
- Masterstudenter bör vara representerade i programråd.

Psykologprogrammet

- Inriktningen mot arbets- och organisationspsykologi bör ses över givet att brister i lärarkompetensen identifierats.
- De färdighetsbaserade momenten bör stärkas och examineras på rättssäkert sätt genom studenternas enskilda prestationer.
- De kurser som berör psykopatologi, evidens och psykologisk behandling bör utvecklas så att studenterna bättre rustas för kraven i arbetslivet på att planera behandlingsåtgärder vid mer komplex psykiska ohälsa.
- Tillse att de etiska aspekterna behandlas på ett tillbörligt sätt i examensarbeten och undervisning.

Kriminologi

- Uppsatsarbetet bör ta sig an centrala kriminologiska frågeställningar och ha en tydlig kriminologisk referensram.
- Etiska aspekter bör förtydligas i examensarbeten och i undervisning, så att studenternas förmåga att reflektera kring forskningsetiska problem ökar.
- En förutsättning för att kandidatprogrammet ska kunna starta är att den planerade rekryteringen av disputerade lärare med kriminologiskt relevant kompetens lyckas.
- Tentamensrutinerna för de fristående distanskurser måste skärpas så att rättssäker examination garanteras.

2 Inledning

Bedömargruppens granskningsarbete har genomförts i fyra faser: (1) läsning och bedömning av självständiga arbeten; (2) läsning av självvärderingar; (3) platsbesök och intervjuer; och (4) rapportskrivande. Den första fasen föregicks av ett upptaktsmöte då bedömargruppen och värderingsansvariga träffade de skivansvariga och planerade arbetet. Vid detta tillfälle beslutades vilka examensmål som skulle granskas, hur läsningen av självständiga arbeten skulle utföras och koordineras, och instruktioner till skrivare vid respektive lärosäte gavs. I fas 2, efter det att självständiga arbeten slumpvis valts ut, lästes två självständiga arbeten av samtliga i bedömargruppen utifrån valda examensmål. Vid ett kalibreringstillfälle som skedde i videokonferens diskuterades erfarenheter och utfall. Svårigheter att tolka examensmål och måluppfyllelse diskuterades till dess konsensus nåtts och instruktionerna för den vidare läsningen gavs. Varje representant från bedömargruppen har därefter självständigt läst och värderat 6-7 självständiga arbeten av de totalt 40 självständiga arbeten som skulle granskas. De självständiga arbetena har huvudsakligen fördelats i bedömargruppen på basis av uppsatsens ämnesområde och representantens kompetensområde. I fas 3 läste bedömargruppen självvärderingar med tillhörande dokument och förberedde vid en videokonferens frågor och strategi inför platsbesöket. Platsbesöket skedde 4-6 februari i Karlstad, där de två första dagarna ägnades åt intervjuer av lärare och studenter, och den tredje dagen åt att förbereda rapportskrivandet. Bedömargruppen har därefter tillsammans arbetat med rapporterna i gemensamma dokument men även haft ett dagslångt möte i Stockholm. Bedömargruppens sammanlagda arbetstid uppgår till c:a 28 veckor heltid.

- En mycket begränsad mängd information om den tänkta värderingsprocessen var tillgänglig inför upptaktsmötet vilket försvårat möjligheten att påverka värderingsprocessen men också kvaliteten i värderingen. Det hade därför varit fördelaktigt om bedömargruppen hade haft mer stöd och tid i planeringsarbetet, samt information från tidigare bedömargrupper.
- Brist på studenter i bedömargruppen och vid platsbesöken. Att endast ha enstaka studenter tillgängliga vid intervjuer leder till integritets- och representationsproblem.
- Den allvarligaste bristen är avsaknad av relevant information att bedöma. Detta är relaterat till hur bedömningskriterier (exempelvis *Undervisningen ska fokusera på studenters lärande och i utbildningen ska ett jämställdhetsperspektiv mellan män och kvinnor vara säkerställt och integrerat i såväl utformning som genomförande*) ska operationaliseras, men framför allt i vilken mån bedömningskriterierna är relaterade till utbildningens kvalitet. För att bättre värdera kvalitet hade bedömargruppen önskat få information om, exempelvis, lärarledd studietid, genomströmning, resultat från kursutvärderingar, andel kursansvariga som är disputerade och/eller legitimerade psykologer, och resultat från alumnenkäter. Det är därför en rekommendation från bedömargruppen att sådan information ska användas i framtida värderingar av utbildningskvalitet.

Högskoleförordningens examensmål användes som underlag för bedömning av självständiga arbeten för högskoleexamen, kandidatexamen, masterexamen, och psykologexamen, där ett eller flera examensmål valdes från kategorierna *Kunskap och förståelse*, *Färdighet och förmåga*, samt *Värderingsförmåga och förhållningssätt*. För vart och ett av de sammanlagt 40 självständiga arbetena gjordes en bedömning av hur studenten(rna) tillgodogjort sig de valda examensmålen, där 3 innebär en mycket hög måluppfyllelse, 2 innebär hög och tillräcklig måluppfyllelse, och 1 innebär bristande och otillräcklig måluppfyllelse.

Omdöme	Beskrivning	Kodning i tabell
3	Mycket hög måluppfyllelse	3
2	Hög måluppfyllelse	2
1	Bristande måluppfyllelse	1

3 Psykologi

Vid Mittuniversitetet kan man läsa till kandidatexamen i psykologi antingen genom *Personal- och arbetslivsprogrammet (PA)* eller som fristående kurser med psykologi som huvudområde. PA-programmet ges som helfarts campusprogram men det finns också möjlighet att läsa fristående kurser på halfart, distans. Det 2-åriga internationella masterprogrammet, som startade 2016, har en inriktning mot emotion, och ges på helfart/halfart/distans med obligatoriska campusträffar. Ännu finns inte ett tillräckligt antal självständiga arbeten om 30 hp att granska. I den följande genomgången av kandidat- och masterexamen diskuteras de gemensamt såvida inte annat anges.

3.1 Kandidatexamen och masterexamen

3.1.1 Måluppfyllelse kandidatexamen och masterexamen

För att göra utvärdering gentemot lärandemålen i examensordningen lättare att hantera har bedömgargruppen valt att splittra upp långa lärandemål i mindre delar och därefter numrerat lärandemålen inom respektive lärandemålskategori, *Kunskap och förståelse*, *Färdighet och förmåga*, och *Värderingsförmåga och förhållningssätt*.

Kandidatexamen

Mål	K1	K2	K3	K4	F1	F2	V1	V2	V3
2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
2	3	2	1	3	2	3	2	3	3
2	2	2	2	1	1	2	2	2	2
3	3	2	2	2	2	2	2	1	1
3	2	2	3	2	2	3	3	2	2

Notera: K1: visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet kunskap om områdets vetenskapliga grund; K2: visa kunskap om tillämpliga metoder inom området; K3: visa fördjupning inom någon del av området; K4: Orientering om aktuella forskningsfrågor; F1: visa förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning; F2: kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer; V1: visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga aspekter; V2: visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta samhälleliga aspekter; V3: visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta etiska aspekter.

Måluppfyllelsen gällande de utvalda målen är generellt god. Bedömargruppen noterar dock att fyra av fem granskade arbeten visar bristande måluppfyllelse inom någon lärandemålskategori, och att två av de självständiga arbetena uppvisar bristande måluppfyllelse avseende förmågan att göra bedömningar med hänsyn till relevanta etiska aspekter.

3.1.2 Kommentarer utifrån övriga bedömningskriterier

3.1.2.1 Måluppfyllelse övriga mål

Den allmänna bedömningen är att utbildningens olika delar skapar goda förutsättningar för att uppnå målen för utbildningen. Den konstruktiva länkningen är genomtänkt. Individuell examination används som regel och formerna är i övrigt varierande. Några begränsade områden med utrymme för fortsatt utveckling har identifierats och det finns adekvata planer för detta arbete. Det rapporteras också att vissa lärare har svårigheter att beskriva den konstruktiva länkningen för specifika kurser. Det utbildningsnära utvecklings- och förbättringsarbetet bedrivs på ett systematiskt sätt förefaller fungera väl bortsett från vissa mindre delområden.

3.1.2.2 Undervisningen ska fokusera på studenters lärande

Det pedagogiska arbetet utvärderas och utvecklas systematiskt för att främja studenternas lärande. Varierade former för undervisning och examination bidrar till att studenter med olika starka färdigheter ges tillfällen att visa sin kompetens. En rik variation av undervisningsformer som främjar studenters lärande beskrivs, till exempel studentföreläsningar och laborationer. Nyanställda lärare får genomgå en kortare internkurs i pedagogik som bland annat lyfter fram hur man i undervisningen främjar studentaktivitet.

Genom Verksamhetsförlagd Utbildning (VFU) ges studenterna möjlighet att pröva relevansen av det de lärt samt brister de behöver komplettera. Lärarnas kontakt med handledare på VFU-platser samt återkoppling vid Alumn-dagar bekräftar att studenterna efter utbildning har tillgodogjort sig kunskap och färdigheter som behövs i arbetslivet.

3.1.2.3 Undervisningens innehåll och form ska vila på vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet

Lärlarlaget består enligt uppgifter i självvärderingen för närvarande av 29 anställda lärare varav 14 av dessa är forskarutbildade (48%). Bedömargruppen anser att det är ett relativt lågt antal disputerade lärare i förhållande till icke-disputerade och att en kompetensförsörjningsplan därför bör göras för att långsiktigt åtgärda denna brist. Mittuniversitetet beskriver en utveckling där man arbetat systematiskt med att höja den vetenskapliga kvaliteten på undervisningen och kompetensen hos studenterna. Aktiva forskare deltar i undervisningen och studenter inkluderas i deras forskning vilket bidrar till god kvalitet. Metodundervisningen har förstärkts på A-kursen och följs upp med ökade krav på B och C-nivå. Progressionen bevakas och studenterna genomför upprepade vetenskapliga arbeten som granskas i peer-review av andra studenter och/eller lärare. Moment där studenter kritiskt granskar och etiskt reflekterat kring vetenskapliga arbeten finns integrerade i undervisningen. Fortfarande beskriver lärare dock att brister i metodkunskap kan påverka kvaliteten i det vetenskapliga arbetet på C-nivå. I granskningen av ett urval om fem examensarbeten är kvaliteten övervägande god eller mycket god, men två uppsatser visar brister i något av lärandemålen för färdigheter (metod). Två andra uppsatser brister i lärandemål inom område värderingar, där bedömning av relevanta etiska aspekter saknas. Denna brist bör föranleda att lärare som handleder uppsatser tillser att bedömning av etiska aspekter görs systematiskt.

Utbildningens innehåll kvalitetssäkras genom det systematiska arbetet med expertgrupper som gemensamt analyserar och utformar kursplaner, vilket är nödvändigt då det förekommer att ej disputerad är kursansvarig. Examinator får då ett större ansvar för examinationen i kursen vilket inte alltid garanteras genom tjänsteutrymme. När examinator behöver ta aktivt ansvar för undervisningen bör tjänsteutrymme kopplas till detta.

3.1.2.4 De som är verksamma i utbildningen ska ha aktuell högskolepedagogiskt ämnesdidaktisk kompetens

Av ämnets 29 lärare har 15 högskolepedagogisk kompetens, därutöver har några lärare andra pedagogiska meriter såsom handledarutbildning och gymnasielärlarutbildning. Centrala medel för att öka den pedagogiska kompetensen har tilldelats som används till att en adjunkt och två doktorander kan läsa högskolepedagogisk kurs. Ett centralt projekt vid universitetet, som ännu är i sin linda, går ut på att skapa en pedagogisk karriärväg genom att erbjuda deltagande i centrala pedagogiska utvecklingsprojekt. Den pedagogiska kompetensen behöver stärkas och befintliga medel för att låta enstaka medarbetare genomgå pedagogisk utbildning bedöms som otillräckligt. Det behöver klargöras att högskolepedagogisk utbildning är ett krav vid anställning alternativt att universitetet alltid erbjuder sådan utbildning om det saknas.

3.1.2.5 Utbildningen ska vara användbar för studenter och samhället.

PA-programmet har en tydlig koppling till arbetslivet vilket både lärare och studenter vittnar om under intervjuerna. Programmet har byggt upp ett kontaktnät av mentorsföretag, där varje student tilldelas ett företag som de sedan har fortlöpande kontakt med under utbildningen. Det finns även en VFU-kurs. Utbildningen har många

praktiska moment med direkt koppling till vad studenterna praktiskt förväntas kunna när de kommer ut i arbetslivet och ett flertal gästföreläsare med koppling till arbetslivet. Användbarheten följs upp och förbättras kontinuerligt via kontakt med mentorsföretagen och VFU-handledare, branschrepresentanter i programrådet och gästföreläsare. Det bjuds även in till alumndagar. I dessa forum har en generell bild framkommit av att studenterna är väl förberedda för arbetslivet efter examen.

Även på fristående kurser kan studenterna få hjälp att sy ihop en utbildning med mer fokus på tillämpning i arbetslivet, exempelvis ett HR-spår och ett spår med inriktning på KBT, ledarskap och coaching. Man kan under kurserna göra utbildningsmoment i arbetslivet, men kontakt med arbetsplats tas i dessa fall av studenten själv. Man kan också läsa kurser som förberedelse för studier på en mer avancerad nivå. Studenterna från fristående kurser följs inte upp via alumndagar eller alumnenkäter.

Masterprogrammet skapades efter omvärldsanalys som konkluderade att ett internationellt masterprogram på distans med inriktning mot emotion var tämligen unikt, och att det kan bidra både internationellt och nationellt med eventuella kunskapsluckor inom det emotionspsykologiska fältet. Programmet är i första hand forskningsförberedande. Det finns en tanke om att det även kan förbereda studenterna på annat kvalificerat arbete, men det framkommer inte några konkreta exempel. I självvärderingen lyfts som utvecklingsmöjlighet att i utbildningsplanen klargöra hur programmet kan användas för forskningsstudier och annat kvalificerat arbete. Första kullen från det nya masterprogrammet tog examen 2018 och ingen alumnuundersökning har gjorts än. Det framkommer inte om detta är planerat.

3.1.2.6 *Studenterna ska ha inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen.*

På planeringsnivå sker detta på Mittuniversitetet genom att studenter får delta i både ämneskollegium och programråd där förändringar i kursplaner både förbereds och fastställs.

Vad gäller genomförande och uppföljning så har studenter inflytande genom att i kursens början ta del av, och efter kursavslut fylla i, centralt utsända kursutvärderingar. Även muntliga kursutvärderingar förekommer där lärare kan stämna av med studenter om hur kursen har upplevts. Studenter får även möjlighet att under vissa kurser i vissa moment själva välja områden att specialisera sig på. Något som framgår är dock att alla lärare inte presenterar resultat av kursutvärderingarna samt att svarsfrekvensen för kursutvärderingarna är låg.

Masterstudier sker på distans vilket har lett till att det inte finns några masterstudenter representerade på programråd och ämneskollegium. Förändringar i kursplanen är därför något som masterstudenter inte är delaktiga i.

Bedömargruppen anser att lärare borde delge den information som kommit fram utifrån kursutvärderingar i samtliga fall. Utöver detta så anser även bedömargruppen att ett utvecklingsarbete av kursutvärderingar behövs, både utifrån innehåll men även med avseende på att öka svarsfrekvensen. Bedömargruppen anser även att distansstudenter har rätt att representeras i både programråd samt ämneskollegium.

Att de inte har en möjlighet till detta är en brist som bör ses över då universitet enligt lag har en skyldighet att jobba aktivt med studentrepresentation.

3.1.2.7 *I utbildningen ska ett jämställdhetsperspektiv mellan män och kvinnor vara säkerställt och integrerat i såväl utformning som genomförande*

En rad undersökningar och analyser har vidtagits, såsom att man i dokument valt att inte använda könspronomen, man tar hänsyn till etnicitet, socioekonomisk bakgrund och sexuell läggning i undervisningsmaterialet, och är medveten om könsfördelningen bland studenter (70% kvinnor), lärare (60% kvinnor), gästföreläsare (50% kvinnor) och professorer (33% kvinnor). Det faktum att en något högre andel manliga författare är representerade i kursböcker konstateras, men lämnas utan åtgärd, vilket förefaller rimligt då val av kursböcker endast bör styras av innehåll. Det är dock ett observandum att kvinnliga professorer utgör en mindre andel än andelen kvinnliga lärare.

Man har planer på att använda sig av "skuggning"/"critical friend" (en kollega deltar som observatör i undervisningen) för att "synliggöra och kunna motverka icke normkritiskt beteende hos lärarna". Bedömgrensens rapport är mycket positiv till användandet av "skuggning"/"critical friend" som ett led i att höja kvaliteten i undervisningen, men ställer sig något frågande till fokuset på och värdet av att motverka icke normkritiskt beteende hos lärarna då det inte är klarlagt att ett normkritiskt beteende bidrar till att säkerställa att ett jämställdhetsperspektiv mellan män och kvinnor är integrerat i utbildningen.

3.1.3 **Slutsatser och rekommendationer**

Är bra – goda exempel

- Det systematiska arbetet med kursplaner i expertgrupper synes ge ett gott stöd till utbildningens kvalitet och främja transparens.
- Det finns goda möjligheter för studenter på fristående kurser att skapa ett eget utbildningspaket som kan leda till en mer tillämpningsbar utbildning mot arbetslivet eller för fortsatta studier.
- PA-programmet har en tydlig koppling till arbetslivet.
- Individuella examinationer för kandidat- och masteruppsatser i de fall de har skrivits i par.

Bör åtgärdas

- Rutiner bör skapas för att undvika att självständiga arbeten med bristande måluppfyllelse godkänns.
- I de fall kursansvariga ej har forskarutbildning är det nödvändigt att forskarutbildad examinator aktivt ansvar för undervisningen och att tjänsteutrymme kopplas till detta.
- Man bör försäkra sig om att alla lärare förstår principerna kring och kan tillämpa konstruktiv länkning.
- Masterstudenter bör vara representerade i programråd.

4 Psykologexamen

Det femåriga psykologprogrammet ges sedan 2008 vid campus Östersund. En stor del av läroplanen är detsamma som för fristående kurser. Sammanlagt 158 studenter är registrerade på programmet. Psykologexamen avslutas med en examensuppsats, 30 hp.

4.1 Måluppfyllelse i självständiga arbeten

Mål K1	K2	K3	F1	F2	V1
2	2	2	2	2	1
2	2	2	2	2	1
3	3	2	3	3	2
2	2	2	2	2	2
2	2	2	2	2	1

Noteras: K1: visa kunskap om områdets vetenskapliga grund; K2: och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete; K3: kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen; F1: visa förmåga att kritiskt och självständigt granska, bedöma och använda relevant information; F2: att diskutera nya fakta, företeelser och frågeställningar med olika grupper och därmed bidra till utveckling av yrket och verksamheten; V1: visa förmåga att identifiera etiska aspekter på eget forsknings- och utvecklingsarbete.

Måluppfyllelsen gällande de utvalda målen är generellt god och ibland mycket god. Tre av fem granskade arbeten uppvisar dock bristande måluppfyllelse avseende förmågan att identifiera etiska aspekter på eget forsknings- och utvecklingsarbete, vilket indikerar en systematisk brist som bedömargruppen menar måste åtgärdas.

4.1.1 Kommentarer utifrån övriga bedömningskriterier

4.1.1.1 Måluppfyllelse

Den allmänna bedömningen är att utbildningens olika delar skapar goda förutsättningar för att uppnå målen för utbildningen. Den konstruktiva länkningsen är genomtänkt. Individuell examination används som regel och formerna är i övrigt varierande, övergången från en 7- till 2-gradig betygsskala upplevs skapa större förutsättningar till variation. Från studenter finns önskemål om tydligare eller hårdare krav men det är svårt att bedöma representativiteten hos detta. Några begränsade områden med utrymme för fortsatt utveckling har identifierats och det finns adekvata planer för detta arbete. Den självreflektionsstrimma med professionsfokus som numera ersätter utbildningsterapi är ett exempel på ett utvecklingsområde. I de kliniskt orienterade kurserna behöver fokus breddas tydligare mot den tyngre problematik som förekommer inom psykiatin. Det utbildningsnära utvecklings- och

förbättringsarbetet bedrivs på ett systematiskt sätt och förefaller fungera väl bortsett från vissa mindre delområden.

4.1.1.2 *Undervisningen ska fokusera på studenters lärande*

Mittuniversitetet ger en god beskrivning av varierade undervisningsformer och examinationsformer avsedda att fokusera på studenters lärande. Utmaningen tycks ligga i färdighetsträningen där man pekar på att det i många färdighetsbaserade moment räcker med deltagande för att examineras med godkänt. De färdighetsbaserade momenten bör därför stärkas och examineras på rättssäkert sätt genom studenternas enskilda prestationer.

4.1.1.3 *Undervisningens innehåll och form ska vila på vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet.*

Lärlaget består enligt uppgifter i självvärderingen för närvarande av 29 anställda lärare varav 14 (48%) är disputerade och 12 (41%) har relevant klinisk examen (legitimerad psykolog, psykoterapeut). Bedömargruppen anser att det är ett för lågt antal disputerade lärare i förhållande till icke-disputerade och att en kompetensförsörjningsplan bör finnas för långsiktigt stärka kompetensen. Andelen lärare med klinisk kompetens bedöms vara tillfredsställande.

Förankringen av utbildningen i aktuell vetenskaplig grund är väl beskriven. Metodkunskap ges gott om utrymme i undervisningen. I granskningen av ett urval av examensarbeten är den vetenskapliga kvaliteten genomgående god. Aktiva forskare deltar i undervisningen och studenter inkluderas i deras forskning vilket bidrar till god kvalitet. De etiska frågeställningarna utgör ett undantag, där tre av de fem granskade arbetena har tydliga brister. Det etiska perspektivet och förhållningssättet är centralt för psykologens profession, och granskningen pekar på behovet av att detta stärks i undervisningen och självständiga arbeten.

En ökad stimulans av studenters egen aktivitet och självständiga sökande av kunskap planeras, bland annat baserat på önskemål från avnämare (t.ex. regionen), som lyft behovet av förbättrad förmåga hos studenterna att hantera komplexa frågeställningar om evidens. Man uppger vid intervjuer att ett primärvårdsperspektiv har dominerat psykologprogrammet och att mer komplex psykisk ohälsa och matchade behandlingsinsatser behöver ges ökat utrymme. Bristen har lyfts i samband med arbetet med ny utbildningsplan 2018. Man lyfter även behov av utveckling avseende undervisningen i professionella färdigheter. Vid platsbesökets lärarintervju lyfts även svårigheten att rekrytera lärare med klinisk kompetens med inriktning mot arbets- och organisationspsykologi, vilket kan påverka området beprövad klinisk erfarenhet negativt. Legitimerade psykologer med god klinisk erfarenhet bör om möjligt knytas till utbildningen och därmed stärka detta område.

4.1.1.4 *De som är verksamma i utbildningen ska ha aktuell högskolepedagogiskt ämnesdidaktisk kompetens*

Av ämnets 29 lärare har 15 högskolepedagogisk kompetens, därutöver har några lärare andra pedagogiska meriter såsom handledarutbildning och gymnasieläraryr utbildning. Centrala medel för att öka den pedagogiska kompetensen har tilldelats och används till att en adjunkt och två doktorander kunnat läsa högskolepedagogisk kurs. Ett centralt projekt vid universitetet som är i sin linda går ut på att skapa en pedagogisk karriärväg genom att erbjuda deltagande i centrala pedagogiska utvecklingsprojekt. Den pedagogiska kompetensen behöver stärkas och befintliga medel för att låta enstaka medarbetare genomgå pedagogisk utbildning bedöms som otillräckligt. Det behöver klargöras att högskolepedagogisk utbildning är ett krav vid anställning alternativt att universitetet alltid erbjuder sådan utbildning om det saknas.

4.1.1.5 *Utbildningen ska vara användbar för studenter och samhället.*

Programmet har flera pågående projekt med exempelvis regionen, arbetsförmedling, och idrottsgymnasiet. Vissa av dem är dock valbara eller tillfälliga moment i kurserna. Regionen har en representant i programrådet, men i jämförelse med LnU och KaU, som har fått till relativt omfattande programavtal med närliggande regioner, verkar Mittuniversitetets samarbete med närliggande region förhållandevis litet.

Man har det senaste året satsat på att få in digitaliserad vård samt mer fokus på handledning utifrån tanken att detta är kunskaper som efterfrågas alltmer i arbetslivet. Användbarheten följs inte upp systematiskt i alumnenkäter eller liknande, även om det framkom under lärarintervjuerna att det förekommer ett alumnforum och att i samband med 10-årsjubileum av psykologprogrammet bjöds kliniker i regionen och andra delar av arbetslivet in. Det framkom där att det på programmet har funnits ett tydligt fokus på evidensbaserat psykologarbete på primärvårdsnivå, men att studenterna efter examen har saknat verktyg och kompetens för behandling av mer komplex problematik. Detta är värdefull information som bedömargruppen anser bör användas i fortsatt utveckling av programmet.

Under lärarintervjuerna framkom också att programmet har en uttalad inriktning mot arbets- och organisationspsykologi, men att det saknas klinisk kompetens för undervisning av detta. Bedömargruppen anser att denna inriktning därför måste ses över.

4.1.1.6 *Studenterna ska ha inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen.*

På planeringsnivå sker detta på Mittuniversitetet genom att studenter får delta i både ämneskollegium och programråd där förändringar i kursplaner både förbereds och fastställs.

Vad gäller genomförande och uppföljning så har studenter inflytande genom att i kursens början ta del av och efter kursavslut fylla i centralt utsända kursutvärderingar.

Även muntliga kursutvärderingar förekommer där lärare kan stämna av med studenter om hur kursen har upplevts. Studenter får även möjlighet att under vissa kurser i vissa moment själva välja områden att specialisera sig på. Något som framgår är dock att alla lärare inte presenterar resultat av kursutvärderingarna samt att svarsfrekvensen för kursutvärderingarna är låg.

Bedömargruppen anser att lärare borde delge den information som kommit fram utifrån kursutvärderingar i samtliga fall. Utöver detta så anser även bedömargruppen att ett utvecklingsarbete av kursutvärderingar behövs, både utifrån innehåll men även med avseende på att öka svarsfrekvensen.

4.1.1.7 *I utbildningen ska ett jämställdhetsperspektiv mellan män och kvinnor vara säkerställt och integrerat i såväl utformning som genomförande*

En rad undersökningar och analyser har vidtagits, såsom att man i dokument valt att inte använda könspronomen, man tar hänsyn till etnicitet, socioekonomisk bakgrund och sexuell läggning i undervisningsmaterialet, och är medveten om könsfördelningen bland studenter (70% kvinnor), lärare (60% kvinnor), gästföreläsare (50% kvinnor) och professorer (33% kvinnor). Det faktum att en något högre andel manliga författare är representerade i kursböcker konstateras, men lämnas utan åtgärd, vilket förefaller rimligt då val av kursböcker endast bör styras av innehåll. Det är dock ett observandum att kvinnliga professorer utgör en mindre andel än andelen kvinnliga lärare.

Man har planer på att använda sig av "skuggning"/"critical friend" (en kollega deltar som observatör i undervisningen) för att "synliggöra och kunna motverka icke normkritiskt beteende hos lärarna". Bedömargruppen är mycket positiv till användandet av "skuggning"/"critical friend" som ett led i att höja kvaliteten i undervisningen, men ställer sig något frågande till fokuset på och värdet av att motverka icke normkritiskt beteende hos lärarna då det inte är klarlagt att ett normkritiskt beteende bidrar till att säkerställa att ett jämställdhetsperspektiv mellan män och kvinnor är integrerat i utbildningen.

4.1.2 **Slutsatser och rekommendationer**

Är bra – goda exempel

- Det systematiska arbetet med kursplaner i expertgrupper synes ge ett gott stöd till utbildningens kvalitet och främja transparens.
- Individuella examinationer för examensuppsatser i de fall de har skrivits i par.
- Programmet har en röd tråd kring evidens implementerat i olika delområden

Kan åtgärdas

- Vidta åtgärder för närmare och mer kontinuerligt samarbete med region och andra verksamheter.

Bör åtgärdas

- Inriktningen mot arbets- och organisationspsykologi bör ses över givet att brister i lärarkompetensen identifierats.
- De färdighetsbaserade momenten bör stärkas och examineras på rättssäkert sätt genom studenternas enskilda prestationer.
- Utveckla de kurser som berör psykopatologi, evidens och psykologisk behandling så att studenterna rustas bättre för kraven i arbetslivet på att planera behandlingsåtgärder vid mer komplex psykiska ohälsa.
- Tillse att de etiska aspekterna behandlas på ett tillbörligt sätt i examensarbeten och undervisning.

5 Kriminologi

Kriminologi vid Mittuniversitet har funnits som ämne sedan 2009. Det ursprungliga programmet var inriktat mot beteendevetenskap, i första hand psykologi, psykopatologi och psykiatri kompletterat med juridik och statsvetenskap. Programmet var i sin helhet campus-baserat och den första kullen studenter tog sin examen 2012. I april 2015 beslutade fakulteten att stoppa intaget till programmet. Merparten av de disputerade lärarna och en professor slutade sin tjänstgöring vid Mittuniversitet och man kunde inte längre garantera tillräcklig kvalitet i utbildningen. Från fakulteten ifrågasattes studenternas möjligheter att utveckla sina analytiska förmågor och därmed kvaliteten i de självständiga arbetena (uppsatserna). Studenterna kritiserade undervisningen på grund av en alltför hög mobilitet av lärare. Slutsatsen var att programmet skulle revideras, större hänsyn skulle tas till lärarresurser och innehållet i programmet skulle i högre grad än tidigare anpassas till arbetsmarknadens behov. Sedan dess har utbildningsutbudet i kriminologi bestått av fristående kurser varav merparten på distans.

Kriminologins ämneskollegium har sedan 2015 arbetat med att utveckla ett förslag till ett reviderat, campus-baserat program. Kollegiet, eller lärarlaget, utgörs i nuläget av en (1) gästprofessor (deltid), två disputerade lärare och två adjunkter.

Mot bakgrund av detta har bedömgargruppens uppgift varit att granska ett nedlagt program, ett planerat program, och fristående distanskurser. Det innebär att vi inte har möjlighet att bedöma de valda examensmålen, annat än utifrån bifogade examensarbeten. Eftersom inga studenter var närvarande vid platsbesöket, har vi heller inte haft möjlighet att få student-gruppens bedömningar. Information om de fristående kurserna saknas i princip helt i självvärderingen. Däremot ger självvärderingen en mycket bra bild av det framtida kandidatprogrammet. Det planerade programmet har en målsättning och ett innehåll som ger studenterna sådana färdigheter att de blir anställningsbara i olika funktioner (exempelvis analytiker, utredare, rådgivare i kommuner, inom rättsväsendet) i samhället.

Sammantaget anser bedömgargruppen att kriminologi vid Mittuniversitetet har varit mycket svårt att värdera.

Slutsatser och rekommendationer för hela huvudområdet

Ämnet kriminologi och det planerade kandidatprogrammet fyller viktiga funktioner både inom akademien och i det omgivande samhället. Det är till och med så att behovet av kriminologisk kompetens är större idag än när det ursprungliga kandidatprogrammet startade. Innehållet i det tänkta programmet svarar mot de behov som finns inom samhällets brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete och har därför goda möjligheter att förbereda studenterna för arbetslivet. Problemet är dock avsaknaden av tillräcklig lärarkompetens. För att garantera utbildningens kvalitet behöver den vetenskapliga och pedagogiska kompetensen förstärkas, i första hand med disputerad lärarpersonal med relevant kompetens för ett kandidatprogram i kriminologi. Denna kompetens måste vara på plats innan programmet startar.

Under intervjuerna med personal framkom att tentamensrutinerna på fristående kurser har brister. Det saknas ID-kontroll vid tentamensinlämning, vilket innebär att man faktiskt inte vet vem som genomför och lämnar in tentamen.

5.1 Kandidatexamen

5.1.1 Måluppfyllelse av utvalda mål som granskas i självständiga arbeten

För att göra utvärdering gentemot lärandemålen i examensordningen lättare att hantera har bedömargruppen valt att splittra upp långa lärandemål i mindre delar och därefter numrerat lärandemålen inom respektive lärandemålskategori, *Kunskap och förståelse*, *Färdighet och förmåga*, och *Värderingsförmåga och förhållningssätt*.

Mål	K1	K2	K3	K4	F1	F2	V1	V2	V3
1	1	1	1	1	2	1	1	1	2
1	1	1	1	1	2	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
2	1	2	2	2	2	2	2	3	1
1	2	2	2	2	1	2	1	2	2

Notera: K1: visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet kunskap om områdets vetenskapliga grund; K2: visa kunskap om tillämpliga metoder inom området; K3: visa fördjupning inom någon del av området; K4: Orientering om aktuella forskningsfrågor; F1: visa förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning; F2: kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer; V1: visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga aspekter; V2: visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta samhälleliga aspekter; V3: visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta etiska aspekter.

Granskningen av självständiga arbeten från det nu nedlagda kandidatprogrammet visar stora brister i måluppfyllelse. Eventuellt kan det tidigare beskrivna

personalbortfallet, då flera disputerade lärare slutade sin anställning, till del förklara bristerna i uppsatsarbeten. Två uppsatser brister i princip för samtliga mål. Den kriminologiska referensramen eller den teoretiska diskussionen är i flera fall svag. Detta gäller också de metodologiska delarna, där det brister i tolkning av resultat och reflektioner över den valda metoden. I övriga arbeten är måluppfyllelsen, med undantag för enstaka mål, hög. Där måluppfyllelsen brister rör det brister i huvudsak metodologiska brister.

5.1.2 Slutsatser och rekommendationer

Är bra – goda exempel

- Väl utvecklat och genomtänkt förslag till nytt kandidatprogram i kriminologi. Innehållet svarar mot de behov som finns inom samhällets brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete och har därför goda möjligheter att förbereda studenterna för arbetslivet.

Bör åtgärdas

- Uppsatsarbetet bör ta sig an centrala kriminologiska frågeställningar och ha en tydlig kriminologisk referensram.
- Etiska aspekter bör förtydligas i examensarbeten och i undervisning, så att studenternas förmåga att reflektera kring forskningsetiska problem ökar.

Måste åtgärdas

- En förutsättning för att kandidatprogrammet ska kunna starta är att den planerade rekryteringen av disputerade lärare med kriminologiskt relevant kompetens lyckas.
- Tentamens-rutinerna för de fristående distanskurser måste skärpas så att rättssäker examination garanteras.